



การรับรู้และทัศนคติของชาวกุยต่อคำว่า กุย กวย หรือส่วย : กรณีศึกษา ชาวกุย ในจังหวัดศรีสะเกษ

Perceptions and attitudes of Kui people towards the word Kui, Kui or Sae : a case study
of Kui people. in Sisaket Province

ธนพล วียาสิงห์

Thanapol Viyasingsh

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Sisaket Rajabhat University

Email: thepecail07@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของชาวกุยกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของชาวกุยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย และ 3) เพื่อหาข้อสรุปในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถาม และได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และนำข้อมูล มาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการรับรู้ของชาวกุยกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย พบว่า ประชาชนบ้านกูมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .594)

2. ทัศนคติของชาวกุยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย พบว่า ชาวกุยมีทัศนคติที่ดีต่อการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .812)

3. ข้อสรุปในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย แบ่งออกเป็น 2 ข้อสรุป คือ 1) สามารถเรียก กุย กวย โกย หรือส่วยได้ เพราะเข้าใจว่ามีความหมายเดียวกัน 2) ไม่ต้องการให้เรียกส่วย แต่สามารถเรียก กุย กวย หรือ โกย ได้เพราะมีความหมายถึงกลุ่มคน มนุษย์และประชากรสำคัญคือ ความมีวัฒนธรรม จารีต ประเพณี เป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกถึงรากเหง้าบรรพบุรุษของชาวกุย โดยคำว่าส่วยเป็นคำที่มีความหมายไม่ดีเป็นการเรียกเชิงดูแคลนต่อความรู้สึก จึงต้องการให้เรียก กุย กวย หรือโกย มากกว่าคำว่าส่วย

คำสำคัญ: การรับรู้, ทัศนคติ, ชาวกุย

Abstract

Kui people's recognition and attitude towards the words of Kui, Kuay or Suay: A case study of Kui people in Sisaket province, there are purposes as follows: 1) to study Kui people's recognition level with the word that other ethnic groups have called them as Kui, Kuay or Suay, 2) to study Kui people's attitude with the oneself definition of Kui, Kuay or Suay ethnic groups and 3) to find the conclusion in calling themselves of Kui, Kuay or Suay ethnic groups. This research is Mixed Method consisted of Quantitative Research by the use of Survey research collecting the data by the use of Questionnaire and Qualitative Research collecting the data by the use of In-depth Interview with informants building from theory concepts and researches related to use as the ways in posing a question and tested reliability and validity of questionnaires and then bring the data to analyze with descriptive statistics, frequency distribution, percentage, average and standard deviation.

The results showed that.

1. The level of perception of the Kui people and the words that other ethnic groups called Kui Kui or Tribute were found that the Ban Ku people had a level of perception about the words that other ethnic groups called Kui Kui or Tribute as a whole. It was at the highest level ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .594)

2. The attitudes of the Kui people to the self-definition of the Kui Kui or Tribe ethnic group found that the Quoi had a positive attitude towards the self-definition of the Kui Kui or Tribe ethnic group at a high level ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .812)

3. Conclusion on the self-calling of Kui Kui or Tribe ethnic groups, divided into 2 conclusions: 1) can call Kui, Kui, or Tribute because they understand that they have the same meaning 2) Don't want to be called Tribute but can be called Kui Kui or Pitchfork because it means a group of people human beings and the important thing is The culture, customs and traditions are a mark that indicates the ancestral roots of the Kui people. By the word tribute is a word that has a bad meaning, it is an insult to the feelings. therefore wanting to call Kui Kui or pitchfork rather than the word tribute

Keywords: recognition, attitude, Kui people



บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางอารยธรรม ทั้งด้านภาษา และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีมากถึง จำนวน 56 กลุ่ม ใน 67 จังหวัดของประเทศไทย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558) โดยเฉพาะทางภาคอีสานมีประชากรประมาณ 18 ล้านคน (อภิศักดิ์ โสมอินทร์, 2526) หรือหนึ่งในสามของประชากรทั้งประเทศ ประกอบด้วยกลุ่มคนที่พูดภาษาไทย-ลาว (ลาว) เป็นส่วนมาก (ไทย – ลื้อ ไทย – แสไทย – ย้อ (ย้อ) ภูไทย หรือผู้ใหญ่ (ไทย – เขมร) (เขมร) และไทย – กูย (ส่วย) แบ่งการปกครองออกเป็น 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร นครพนม ยโสธร สกลนคร กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย เลย และบึงกาฬ ในกลุ่มชนเหล่านี้ กลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่า “กูย” เป็นชนดั้งเดิมที่ตั้งหลักแหล่งอยู่ในพื้นที่ของภาคอีสานได้เป็นกลุ่มแรก ในพงศาวดารเมืองลาวได้กล่าวถึงชนชาวกูยว่า “ครั้งหนึ่งกษัตริย์กัมพูชาได้ขอความช่วยเหลือไปยังกษัตริย์กูยให้มาช่วยปราบอริราชศัตรู กษัตริย์กูยได้ยกกองทัพไปช่วยรบ จนได้รับชัยชนะ อาณาจักรกัมพูชาและอาณาจักรกูยจึงมีความสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกันเรื่อยมา” (ไพฑูรย์ มีกุล, 2527) ในส่วนของราชอาณาจักรไทยได้กล่าวถึงชนชาวกูยซึ่งอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญาหลวง รศ. 1974 (ปีกุน) จากหลักฐานอ้างอิงที่กล่าวมานี้พอเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ชนชาวกูยนี้ได้มีถิ่นฐานอยู่เป็นปึกแผ่นมีอาณาเขตปกครองตนเองอยู่อย่างมั่นคงมาก่อนจนเป็นที่ยอมรับจากต่างชาติ เช่นเดียวกับชนชาติอื่นๆ หลักฐานที่อ้างถึงได้ชี้ชัดเจนว่าเป็นช่วงศตวรรษที่ 18– 20 ได้มีอาณาจักรของชนชาวกูยตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้ อย่างแน่นอน และสันนิษฐานว่าจะอยู่ทางตอนใต้ของประเทศลาว และตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา โดยอาณาจักรดังกล่าวได้มีความสัมพันธ์กับกรุงศรีอยุธยาด้วย เป็นที่น่าเสียดายว่าหลังจากนั้นเป็นต้นมาไม่พบว่ามีที่ใดพูดถึงอาณาจักรของชนชาวกูยอีกเลย ทั้งนี้ก็เข้าใจว่าเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เกิดการต่อสู้รบกันในระหว่างชนเผ่าขึ้นมา เผ่าที่พ่ายแพ้หรืออ่อนแอกว่าก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของอีกฝ่ายหนึ่ง และชนชาวกูยก็ไม่สามารถรวมกันเป็นปึกแผ่นต่อสู้แย่งชิงเอาอาณาจักรของตนเองกลับคืนมาได้ อาณาจักรของชนชาวกูยจึงเหลือไว้เพียงตำนานไว้ให้อนุชนได้ศึกษาเท่านั้น โดยหากศึกษาประวัติความเป็นมาที่ยาวนานของกลุ่มชาติพันธุ์กูย พบว่า ชนชาติกูยมีการอพยพและตั้งถิ่นฐานหลายแห่งผ่านชื่อบ้านนามเมืองที่ปรากฏในพื้นที่ต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ถือว่าชนชาติดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นชนกลุ่มแรกๆ ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณพื้นที่บริเวณภาคอีสานของประเทศไทย ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์กูยหรือกวยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประเทศลาวตอนใต้ และประเทศกัมพูชาตอนเหนือมีประมาณ 432,812 คน แบ่งเป็น ประเทศไทย ประมาณ 350,444 คน กัมพูชา ประมาณ 23,633 คน และ ลาว ประมาณ 58,735 คน ซึ่งต่อมาชาวกูยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้พัฒนากลายเป็นชุมชนกวย ส่วย หรือ โกย ตามภูมิศาสตร์ของพื้นที่ที่ชนกลุ่มนี้ได้อาศัยอยู่ โดยสำเนียงภาษาที่ใช้ในการสื่อสารอาจมีความแตกต่างกันออกไป ตามบริบทชุมชนนั้น บางครั้งอาจเรียกว่า กวย กูย หรือ โกย (ประเสริฐ ศรีวิเศษ, 2521) ในปัจจุบันชุมชนชาวกูย ที่หนาแน่นที่สุดก็คือ พื้นที่จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อีกทั้งเป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพื้นที่ๆ เป็นจังหวัดศรีสะเกษในปัจจุบัน เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณแห่งหนึ่งของ

ภาคอีสานและเป็นพื้นที่เข้าใจกันว่าชนชาติกวย กวยหรือส่วยคงจะเป็นบรรพชนเจ้าของพื้นที่มาตั้งแต่ดั้งเดิม และเป็นผู้สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าในพื้นที่ของจังหวัดศรีสะเกษจะยังไม่มี การขุดค้นหรือศึกษาโครงสร้างด้านมนุษยวิทยาและการตั้งหลักแหล่งอย่างจริงจังก็ตาม แต่ก็พออนุมานได้ว่า ชาวกวย กวยหรือชาวส่วยน่าจะเป็นบรรพชนของคนศรีสะเกษ เพราะจังหวัดศรีสะเกษมีหมู่บ้านหรือชุมชนที่ ชาวกวย กวยหรือที่เรียกกันว่า “ชาวส่วย” อาศัยอยู่จำนวนมาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากการอพยพย้ายครอบครัวเข้า มาของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันยังคงปรากฏลักษณะเฉพาะทางกายภาพและวัฒนธรรม ของกลุ่มคนเหล่านั้นอยู่ ซึ่งชาวกวย (หรือส่วยหรือกวย) เป็นกลุ่มชนที่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัว และมีความ เป็นชาติพันธุ์ที่ยังมีประชากรหนาแน่น และตั้งถิ่นฐานกระจายกระจายตามอำเภอต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ 16 อำเภอ 367 หมู่บ้าน อาทิ อำเภอรามัน อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอเมืองจันทร์อำเภอห้วยทับทัน อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอปรางค์กู่ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอศรีรัตนะอำเภอไพรบึง อำเภอขุนหาญ และ อำเภอกันทรลักษณ์ ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มนี้ เรียกตนเองว่า กวย กุย โกย หรือกวย ซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะ การออกเสียงของแต่ละพื้นที่แต่ละท้องถิ่นที่อาศัยแตกต่างกันไป

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติการเรียกขานตนเอง ของชาวกวยว่า กวย กวย หรือส่วย เนื่องจากการรับรู้ของคนกลุ่มอื่นโดยเฉพาะกลุ่มที่พูดภาษาไทย และภาษา อีสาน (ภาษาลาว) เรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่าส่วย ส่วนกลุ่มที่พูดภาษาเขมร เรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า กวย กุย หรือ กวยเช่นเดียวกับชาวกวย การเรียกชาวกวย กุย กวย หรือ ส่วย ปรากฏทางสื่อสังคมออนไลน์ สื่อประชาสัมพันธ์ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ก็เรียกชื่อแตกต่างกันไป ดังนั้น การแสวงหาความรู้เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ และทัศนคติการเรียกขานตัวเองของชาวกวย จะช่วยให้ความเป็นอัตลักษณ์ของชาวกวยปรากฏชัดเจน ขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของชาวกวยกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่ากวย กวย หรือส่วย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของชาวกวยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กวย กวย หรือส่วย
3. เพื่อหาข้อสรุปในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กวย กวย หรือส่วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้และทัศนคติของชาวกวยต่อคำว่า กวย กวย หรือส่วย : กรณีศึกษา ชาวกวย ใน จังหวัดศรีสะเกษ” ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จาก ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนบ้านตะดอบ ตำบลตะดอบ อำเภอเมือง และบ้านกู่ ตำบลกู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ



จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 208 ครั้วเรือน ซึ่งคำนวณจากสูตรเครชีและมอร์แกน ค่าความคลาดเคลื่อน และ 2) เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน และตัวแทนผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 15 คน ซึ่งเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถาม และได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และนำข้อมูล มาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการรับรู้ของชาวกุยกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย พื้นที่บ้านกู่ ตำบลกู่ อำเภอปรางค์กู่ และพื้นที่บ้านตะดอบ ตำบลตะดอบ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งสองพื้นที่เป็นชุมชนที่มีชาวกุยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และมีความแตกต่างกันด้านบริบทสังคม เนื่องจากสังคมของชาวกุยบ้านกู่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม ส่วนตำบลตะดอบนั้นบริบททางสังคมค่อนข้างไปทางกึ่งเมืองกึ่งชนบทการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและคนชาติพันธุ์กุยเองย่อมต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับพื้นที่ของชุมชน ดังนั้นบริบทของพื้นที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน ในปัจจุบันพื้นที่ตำบลกู่ และตำบลตะดอบ มีวิถีความเป็นเมืองเข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชนกุยตำบลกู่ และกุยตำบลตะดอบเป็นอย่างมาก จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนบ้านกู่ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 37 - 48 ปี โดยประชาชนบ้านกู่มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .594) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ชาวกุยรับรู้ชาวกุย กวย มีสำเนียงการพูดที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .599) และในส่วนของประชาชนตำบลตะดอบ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 13 - 24 ปี โดยประชาชนบ้านตะดอบมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .849) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ชาวกุยบ้านตะดอบบรรู้ว่า ชาวกุย กวย มีสำเนียงการพูดที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .635) เช่นเดียวกันกับประชาชนบ้านกู่ เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า ชาวกุยบ้านกู่ และชาวกุยบ้านตะดอบมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่า กุย กวย หรือส่วย และชาวกุยรับรู้ชาวกุย กวย มีสำเนียงการพูดที่หลากหลายทั้งสองพื้นที่ไม่แตกต่างกัน

2. ทักษะคติของชาวกุยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย พบว่า ทักษะคติของชาวกุยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย ของชาติพันธุ์กุย มีทักษะคติที่ดีต่อการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .812) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ชาวกุยมีความประสงค์ที่จะให้ชาวกุย กวย มีองค์กรที่เป็นศูนย์รวมทางด้านวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ภาษา และวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .602) และชาวกุยไม่เห็นด้วยกับคำว่า “ส่วย” เป็นคำเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.410)

3. ข้อเสนอในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กุย กวย หรือส่วย พบว่า



1) ศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพื้นที่ๆ เป็นจังหวัดศรีสะเกษแห่งนี้ เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณแห่งหนึ่งของภาคอีสานและเป็นพื้นที่เข้าใจกันว่าชนชาติกวยเป็นบรรพบุรุษเจ้าของพื้นที่มาตั้งแต่ดั้งเดิมและเป็นผู้สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจังหวัดศรีสะเกษมีหมู่บ้านหรือชุมชนที่ชาวกวยหรือที่เรียกกันว่า “ชาวส่วย” มากกว่าจังหวัดอื่นๆ ในภาคอีสาน อย่างไรก็ตามคำเรียก ส่วย หากใช้กับคนชนชาติพันธุ์กวย กวย โกย นั้นถือเป็นคำเรียกที่ไม่สุภาพ ไม่ให้เกียรติกับชาวกวย เพราะชาวกวยเองมีภาษาที่ใช้พูดสื่อสารกันในชุมชนคือภาษา “กวย” ไม่มีภาษา “ส่วย” เพียงแต่ไม่มีตัวหนังสือใช้เขียนหรือบันทึก ดังนั้นในบางพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่บ้านกู่ ตำบลกู่ อำเภอบางแก้วจะไม่ยอมรับการถูกเรียกว่า “ส่วย” แต่ยอมรับการเรียก “กวย” เพราะถือเป็นคำให้เกียรติและแสดงถึงการยอมรับในสังคมที่มีต่อคนกลุ่มชาติพันธุ์กวย

2) สำหรับชาวกวยตำบลตะดอบนั้นยอมรับการใช้คำเรียกว่า กวย มากกว่า คำว่า ส่วย แต่คนชาติพันธุ์อื่นส่วนใหญ่ยังคงเรียกกลุ่มชาวกวยตำบลตะดอบว่า “ส่วย” แต่ถ้าหากเป็นคนโบราณรุ่นเก่าอาจไม่ยอมรับคำว่า ส่วย เพราะเป็นคำเรียกที่เหยียดหยามและไม่ให้เกียรติ รู้สึกไม่ดีกับคำว่าส่วย แต่ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ๆ ไม่ได้สนใจว่าจะเรียกว่า ส่วย หรือ กวย กวย โกย แล้ว ดังนั้น สำหรับคำเรียก กวย หรือ ส่วย ในพื้นที่ตำบลตะดอบสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก คือ ไม่ยอมรับการใช้คำเรียก ส่วย ในกลุ่มของตน ส่วนใหญ่คนที่ไม่ยอมรับคำเรียกส่วยจะเป็นคนรุ่นเก่า มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ยอมรับโดยสามารถเรียกได้ทั้ง กวย กวย โกย หรือส่วย ก็เข้าใจว่าคือสิ่งเดียวกัน โดยไม่ได้คิดว่า ส่วย เป็นคำหยาบคาย หรือ เป็นคำดูแคลน ไม่ให้เกียรติแต่อย่างใด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ชาวกวยอยากให้เรียกกลุ่มชาติพันธุ์ว่ากวยมากกว่าคำว่าส่วย เพราะชื่อเรียกชาติพันธุ์จะบ่งบอกชัดเจนว่าหมายถึงใคร มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างไร และตั้งถิ่นฐานอยู่แห่งใดมากกว่าชื่อที่คนอื่นเรียก ซึ่งมักจะมีความหมายเลื่อนลอย ไม่แน่ชัดว่าหมายถึงใคร เพราะกวยเป็นคำที่สร้างความภาคภูมิใจและบ่งบอกถึงความเป็นมาและรากเหง้าของคนชาติพันธุ์กวย

3) ประวัติความเป็นมา สามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์กวย หากกล่าวถึงที่มาที่ไปของกลุ่มกวย ในอดีต คือ กวย ไม่ใช่ส่วย แต่มีการเรียกเหมือนเป็นคำแทนมาตั้งแต่ในช่วงพ.ศ. 2450 ซึ่งในขณะนั้นจังหวัดศรีสะเกษยังเป็นเมืองที่มีชาวกวยอยู่กันทั้งเมือง มีพวกลาวเวียง (ลาวเวียงจันทร์) ปะปนอยู่บ้างบางหมู่บ้าน แต่วัฒนธรรมของลาวได้เข้ามามีอิทธิพลในหมู่ชาวกวย จึงทำให้มีการผสมผสานวัฒนธรรม และการเรียกขานชาวศรีสะเกษว่า “ส่วยศรีสะเกษ” จึงเป็นที่มาของคำเรียกส่วยจนทุกวันนี้ แม้ว่าคนกวยเองจะชินกับคำเรียกเหล่านี้ โดยกวยบางพื้นที่ก็ไม่ได้รู้สึกอะไรกับเรียกส่วย คือ จะเรียกส่วย หรือ กวย กวย โกย ก็คือกลุ่มคนเดียวกันในความเข้าใจของกลุ่มคนเหล่านั้น เหมือนชนเผ่าสี่เผ่าของจังหวัดศรีสะเกษที่กล่าวถึง ส่วย ลาว เขมร เยอ เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เรื่องที่คนกวยบางพื้นที่จะยอมรับคำเรียกว่า ส่วย หรือ กวย ไม่ได้ แต่พอมานในยุคที่มีการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลให้กลุ่มชนชาวกวยตระหนักถึงการเรียกขานชื่อมากขึ้น และตระหนักต่อความหมายและความสำคัญของความเป็นมาของชนชาวกวย จึงเริ่มมีการให้ความสำคัญต่อการเรียกขานกลุ่มชาติพันธุ์กวยมากกว่าคำว่าส่วย

4) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นชาติพันธุ์ ชาวกวยเป็นกลุ่มชนเผ่าเล็กๆ ตั้งถิ่นฐานบนที่ราบสูง มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืช และสร้างบ้านเรือนจากวัสดุธรรมชาติ มี



ภาษาพูดเป็นของตนเองเพื่อใช้ในการสื่อสาร เมื่อมีการเรียกขานกลุ่มชนว่า กวย กวย โกย รู้สึกภาคภูมิใจ เพราะชาว กวย คือ คนไทยเช่นเดียวกัน แตกต่างเพียงคำพูดและภาษาที่ใช้ในท้องถิ่นเท่านั้น นอกจากนี้ กวย ยังมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเองที่โดดเด่นบ่งบอกถึงความเป็นมาของชนชาติพันธุ์ กวย ถึงแม้จะถูกเรียกหลายแบบแต่ก็เข้าใจว่าเป็นกลุ่มชนเดียวกันเพราะใช้ภาษาในการสื่อสารเดียวกัน อาจแตกต่างกันที่สำเนียงเพียงเล็กน้อยแต่สามารถเข้าใจได้ อย่างไรก็ตาม หากคนทั่วไปจะเรียกขานนามควรเป็นชื่อ กวย กวย โกย เพราะความหมายของคำนี้คือ มนุษย์ หรือ คน แต่คำว่า ส่วย เป็นคำที่บุคคลภายนอกใช้เรียกไม่ทราบความหมายที่แท้จริงไม่มีที่มาที่ไปที่ชัดเจน

5) วัฒนธรรมทางภาษา วัฒนธรรมของชนชาว กวย มีมากมายได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่น การมีวัฒนธรรม ประเพณี โดยเฉพาะภาษาเป็นเครื่องบ่งบอกถึงมรดกของชนชาว กวย ที่มี การสืบทอดแบบแผนปฏิบัติกันมา แม้ไม่มีภาษาเขียนแต่มีภาษาพูดเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างคนในกลุ่มชน ดังนั้นความเป็นชาติพันธุ์ กวย ไม่ควรถูกลบเลือนหรือถูกกลืนไปกับกระแสทางสังคมในทุกยุคทุกสมัย เช่นกันกับคำเรียกขานของชาว กวย ควรมีอัตลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ แม้คนภายนอกจะเรียกว่า ส่วย แต่กลุ่มชนชาตินี้ไม่ใช่ ส่วย เป็นเพียงแค่การเรียกในขณะที่ยกย่องส่วนใหญ่แล้วชาว กวย ซึ่งกับคำว่า กวย กวย โกย มากกว่าคำว่า ส่วย ซึ่งเป็นคำที่ไม่มีความหมายสำหรับชาว กวย โดยคนที่ยังเรียก ส่วย อยู่ นั้นให้เข้าใจว่าเป็นความเคยชินที่คุ้นเคยต่อการเรียกมานาน แต่ในปัจจุบันมีการฟื้นฟูวัฒนธรรม กวย ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงตัวตนของคน กวย ที่กระจัดกระจายกันอยู่ทุกพื้นที่ให้รวมกันเป็นหนึ่งเดียว และหน่วยงานรัฐควรมีการส่งเสริมให้เกิดประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้ชัดเจน ระบุว่าจังหวัดศรีสะเกษมีสี่ชาติพันธุ์ คือ กวย ลาว เขมร และเยอ ให้ตัดคำว่า ส่วย ออกไป

จากข้อสรุปดังกล่าวเมื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดในการหาข้อสรุปในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กวย กวย หรือ ส่วย นั้นแบ่งออกเป็น 2 ข้อสรุป คือ 1) สามารถเรียก กวย กวย โกย หรือ ส่วย ได้ เพราะเข้าใจว่ามีความหมายเดียวกัน มีการใช้คำว่า ส่วย มานานจึงไม่พบข้อแตกต่าง 2) ไม่ต้องการให้เรียก ส่วย แต่สามารถเรียก กวย กวย หรือ โกย ได้ เพราะมีความหมายถึง กลุ่มคน มนุษย์ และประการสำคัญคือ ความมีวัฒนธรรม จารีต ประเพณี เป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกถึงรากเหง้าบรรพบุรุษของชาว กวย โดยคำว่า ส่วย เป็นคำที่มีความหมายไม่ดีเป็นการเรียกเชิงดูแคลนต่อความรู้สึก จึงต้องการให้เรียก กวย กวย หรือ โกย มากกว่าคำว่า ส่วย และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและชัดเจนต่อคำเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ คือ กวย กวย หรือ โกย ในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งนอกจากจะเป็นการระบุคำเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ที่ชัดเจนมีเอกลักษณ์ประจำจังหวัดแล้ว ยังเป็นการแผ่เรื่องราว ความเป็นมาที่ถูกสืบสานจากรุ่นสู่รุ่นที่เป็นตำนานของท้องถิ่น ที่จำเป็นต้องส่งเสริมความรู้ดังกล่าวให้กับคนรุ่นต่อไปให้ได้เรียนรู้และสืบทอดไม่ให้เกิดการสูญหาย ซึ่งสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อสรุปในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์ กวย กวย หรือ ส่วย โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติร้อยละ และผลการศึกษา พบว่า ชาว กวย มีความเห็นว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาว กวย กวย มีอิทธิพลต่อการดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ความเป็นชาว กวย กวย อยู่ในระดับมาก และคิดว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ชาวไทย และชาวอีสานเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองว่า กวย กวย โดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับคำว่า “ส่วย” เป็นคำเรียกชื่อกลุ่ม



ชาติพันธุ์ กูย กวย นอกจากนี้ชาวกูยมีความภูมิใจอย่างยิ่งเมื่อเห็นชาวไทย และชาวอีสานเรียกกลุ่มของตนเองว่าเป็นชาว กูย กวย ซึ่งชาวกูย กวย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เปิดรับวัฒนธรรมชาวไทยและชาวอีสานได้ง่าย ชาวกูยรุ่นเก่าเห็นว่าชาวกูย กวยคนรุ่นใหม่ ไม่ให้ความสำคัญในวัฒนธรรมและภาษาของตนเอง โดยชาวกูยรุ่นเก่ามีความหวังที่จะให้ชาวกูย กวยมีภาษาเขียนหรืออักษรกูย กวยเป็นของตนเอง และชาวกูยมีความประสงค์ที่จะให้ชาวกูย กวย มีองค์กรที่เป็นศูนย์รวมทางด้านวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ภาษา และวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการรับรู้ของชาวกูยกับคำที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นเรียกว่ากูย กวย หรือส่วย พื้นที่บ้านกู่ ตำบลกู่ อำเภอปรางค์กู่ และพื้นที่บ้านตะดอบ ตำบลตะดอบ อำเภอเมือง จังหวัด ศรีสะเกษ ทั้งสองพื้นที่เป็นชุมชนที่มีชาวกูยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยทั้งสองพื้นที่มีความแตกต่างกันด้านบริบทสังคม เนื่องจากสังคมของชาวกูยบ้านกู่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม ส่วนตำบลตะดอบนั้นบริบททางสังคมค่อนข้างไปทางกึ่งเมืองกึ่งชนบทการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและคนชาติพันธุ์กูยเองย่อมต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับพื้นที่ของชุมชน ดังนั้นบริบทของพื้นที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันพื้นที่ตำบลกู่ และตำบลตะดอบ วิถีความเป็นเมืองเข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชนกูย ตำบลกู่ และกูยตำบลตะดอบเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามชาวกูยทั้งสองพื้นที่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาวกูยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาศ โภธิสาร (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปรับตัวของชาวกูยในบริบทพหุวัฒนธรรมในเขตอีสานใต้กล่าวว่า เขตอีสานใต้เป็นดินแดนที่เคยมีมนุษย์อาศัยอยู่ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และมีการอพยพเคลื่อนย้ายใช้แม่น้ำเป็นเส้นทางคมนาคม ชุมชนก่อร่างจนเกิดอาณาจักรและมีความสัมพันธ์กับพื้นที่ภายนอก มีการปะทะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ ทำให้พื้นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นพหุวัฒนธรรมที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์กูย กลุ่มชาติพันธุ์เขมร กลุ่มชาติพันธุ์ลาว กลุ่มชาติพันธุ์กูยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีกระบวนการปรับตัว ทางสังคมวัฒนธรรม กูยพูดภาษากูยต่อมาได้มีการปรับตัวมาพูดภาษาลาวและเขมรแม้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์จะมีการปรับตัวปรับเปลี่ยนทางอัตลักษณ์ แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมก็ยังอยู่ กูยยังคงมีความเชื่อในศาลผีปะกำ มีพิธีกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อ ยังมีการจัดระเบียบสังคมที่ผ่านการสั่งสมมายาวนาน ควบคุมสังคมโดยผู้เฒ่าผู้แก่ ซึ่งทำให้กลุ่มชาติพันธุ์กูยมีความโดดเด่นในกระบวนการปรับตัวในเขตอีสานใต้ เพราะกูยมีทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม ที่เข้มแข็งที่เป็นรากฐานสำคัญในการปรับตัว

2. ทักษะของชาวกูยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กูย กวย หรือส่วย โดยทักษะของชาวกูยกับการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กูย กวย หรือส่วย พบว่า มีทักษะที่ดีต่อการนิยามตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กูย กวย หรือส่วยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ชาวกูยมีความประสงค์ที่จะให้ชาวกูย กวย มีองค์กรที่เป็นศูนย์รวมทางด้านวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ภาษา และวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธาภรณ์ ตาลกุล และคณะ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อสืบทอดภาษาถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า กระบวนการสื่อสารเพื่อสืบทอดวัฒนธรรม ภาษาถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ต้องมีทักษะที่เป็นบวกต่อภาษาถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง และมีความสามารถถ่ายทอดภาษาถิ่นผ่านระบบสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อในชุมชนของตนเอง สืบทอดภาษาถิ่นผ่านการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดู



ลูกหลานคือกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยการใช้ภาษาถิ่นเป็นตัวกลางในการสื่อสารซึ่งมีผลเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ในการกระตุ้นให้บุคคลในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้ซึมซับและยอมรับจนสามารถสื่อสารกันโดยใช้ภาษาถิ่นได้ อาจ นำสู่การสร้างศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ ได้มากขึ้น

3. ข้อเสนอในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กวย กวย หรือส่วย แนวคิดในการหาข้อสรุปในการเรียกตนเองของกลุ่มชาติพันธุ์กวย กวย หรือส่วย นั้นแบ่งออกเป็น 2 ข้อสรุป คือ 1) สามารถเรียก กวย กวย โกย หรือส่วยได้ เพราะเข้าใจว่ามีความหมายเดียวกัน มีการใช้คำว่าส่วยมานานจึงไม่พบข้อแตกต่าง 2) ไม่ต้องการให้เรียกส่วย แต่สามารถเรียก กวย กวย หรือ โกย ได้เพราะมีความหมายถึงกลุ่มคน มนุษย์และ ประการสำคัญคือ ความมีวัฒนธรรม จารีต ประเพณี เป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกถึงรากเหง้าบรรพบุรุษของชาว กวย โดยคำว่าส่วยเป็นคำที่มีความหมายไม่ดีเป็นการเรียกเชิงดูแคลนต่อความรู้สึก จึงต้องการให้เรียกกวย กวย หรือโกย มากกว่าคำว่าส่วย และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและชัดเจนต่อคำเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ คือ กวย กวย หรือ โกย ในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งนอกจากจะเป็นการระบุคำเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ที่ชัดเจนมีเอกลักษณ์ ประจำจังหวัดแล้ว ยังเป็นการแผ่เรื่องราว ความเป็นมาที่ถูกสืบสานจากรุ่นสู่รุ่นที่เป็นตำนานของท้องถิ่น ที่ จำเป็นต้องส่งเสริมความรู้ดังกล่าวให้กับคนรุ่นต่อไปให้ได้เรียนรู้และสืบทอดไม่ให้เกิดการสูญหาย สอดคล้อง กับงานวิจัยของ **เจริญ ไวรวัจนกุล และคณะ (2533)** ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล : กรณี เขมร ลาว ส่วย จังหวัดสุรินทร์ กล่าวว่า วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ล้วนแล้วแต่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และมีความเกี่ยวพันกันทางประวัติศาสตร์แล้ว ทั้งยังแผ่ไปด้วยตำนาน เรื่องราว องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ของคนในท้องถิ่นมาอย่างยาวนาน และเป็นเรื่องราวอันทรงคุณค่าที่จำเป็นต้องส่งเสริมความรู้ดังกล่าวให้กับคนรุ่นต่อไป ได้สืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมเหล่านี้ไว้ให้คงอยู่สืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1.1 ควรนำวัฒนธรรมมาอยู่ในพื้นที่ต่างๆ จัดทำรูปเล่มเพื่อการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น สร้างองค์ความรู้ที่เป็นรูปเล่ม แผ่นพับ สื่อออนไลน์ หรือสร้างตัวบุคคลในการเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชนใน อนาคตและรองรับการถ่ายทอดให้กับคนมาเรียนรู้ในชุมชน

1.2 การดำเนินการควรมีความต่อเนื่องชัดเจนและชี้เฉพาะเจาะจง เช่น ใช้คำว่า กวย ตัวเป็น ตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์กวย กวย โกย ให้ประชาสัมพันธ์คำเรียกกวยแทนคำว่าส่วยอย่างต่อเนื่องและชัดเจนว่า ทั้งสองคำนี้มีความแตกต่างกันอย่างไรที่จะเหมาะสมต่อการยอมรับของชาติพันธุ์กวยอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสืบค้นการทำวิจัยสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในกลุ่มชาติพันธุ์ให้ ครบ 4 เผ่า และยกให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดศรีสะเกษ



บรรณานุกรม

- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). แผนแม่บทการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย (พ.ศ.2558-2560). (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก www.chatipan.dsdw.go.th/pdf/F001.pdf สืบค้น 10 กรกฎาคม 2560.
- เจริญ ไวรวัจนกุล และคณะ. (2533). วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล : กรณี เขมร ลาว ส่วย จังหวัดสุรินทร์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก cmr.crru.ac.th/วารสารลุ่มน้ำโขง/2.%20ภาษาและวัฒนธรรม.pdf สืบค้น 12 ธันวาคม 2559.
- ประเสริฐ ศรีวิเศษ. (2521). โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ มีกุล. (2547). “กวย : ชาติพันธุ์,” ใน สารานุกรมไทย ภาคอีสาน. เล่ม 1 . กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- วิลาศ โพธิสาร. (2546). การปรับตัวของชาวกูยในบริบทพหุวัฒนธรรมในเขตอีสานใต้. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.sac.or.th> สืบค้น 12 ธันวาคม 2559
- สุทธาภรณ์ ตาลกุล และคณะ. (2559). การสื่อสารเพื่อสืบทอดภาษาถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดสกลนคร. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลได้จาก <https://www.tci-thaijo.org> สืบค้น 12 ธันวาคม 2559
- อภิศักดิ์ โสมอินทร์. (2526). โลกทัศน์อีสาน. ม.ป.ท.